

جمهوری اسلامی ایران
سند حقوق بشر

**سند چشم انداز حقوق بشر
جمهوری اسلامی ایران
(۱۴۰۱-۱۴۰۵)**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ستاد حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران

سند چشم انداز حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران

(۱۴۰۱-۱۴۰۵)

حقوق بشر، حقوقی جهانی و به هم مرتبط، به هم وابسته، تفکیک‌ناپذیر و غیرقابل سلب می‌باشد که افراد از جهت انسان بودن خود و صرف نظر از تابعیت، ریشه قومی، نژادی، زبان، رنگ، مذهب و جنسیت از آن برخوردارند. حقوق بشر آرمان و دستاوردی ارزشمند از نگاه اسلام و فرهنگ و تمدن جهانی است که ریشه در تاریخ ادیان و تمدن‌ها از جمله ایران داشته و شواهد و قرائن متعدد حکایت از شان و جایگاه حقوق انسانی نزد ایرانیان دارد. اسلام به عنوان دین رسمی جمهوری اسلامی ایران، پیوندهای اساسی با حقوق بشر دارد. توصیه‌های موکد قرآن کریم، تعالیم والای حضرت رسول اکرم (ص) و ائمه اطهار (علیهم السلام) به رعایت و احترام به کرامت انسانی و اهمیت و ارزش مسئولیت‌پذیری فرد در قبال خداوند و جامعه، هر انسانی را متعهد می‌سازد تا ضمن کنترل اعمال و رفتار خود در راستای منافع جمعی، در روند ارتقای امور جامعه خود فعالانه وارد شود. جمهوری اسلامی ایران چارچوب مشخص و استواری را برای حمایت از حقوق بشر ترسیم نموده است. قانون اساسی، به عنوان میثاق ملی، مشتمل بر مفاد مشخصی در باب حقوق ملت است که متضمن حمایت و ارتقاء حقوق بشر می‌باشد. صیانت از شأن و کرامت والای انسانی و رعایت حقوق بشر از سیاست‌های بارز جمهوری اسلامی ایران، به عنوان یک عضو متعهد سازمان ملل متحد، است که بر مبنای موازین دینی و عقلانیت اسلامی استوار است. پاسداشت کرامت و ارزش‌های والای انسانی و آزادی توأم با مسئولیت او در برابر خدا، از پایه‌های نظام جمهوری اسلامی ایران بوده که ذیل اصل دوم قانون اساسی مورد تأکید قرار گرفته است. دولت موظف است برای تحقق این هدف و بر اساس اصل سوم قانون اساسی، مساعی خود را برای انجام از جمله امور زیر بکار بندد:

- تأمین آزادی‌های سیاسی و اجتماعی در حدود قانون؛
- مشارکت عامه مردم در تعیین سرنوشت سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی خویش؛
- رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه در تمامی زمینه‌های مادی و معنوی؛
- آموزش و پرورش و تربیت بدنی رایگان برای همه در تمام سطوح، و تسهیل و تعمیم آموزش عالی؛
- پی ریزی اقتصاد صحیح و عادلانه بر طبق ضوابط اسلامی جهت ایجاد رفاه

و رفع فقر و برطرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه های تغذیه و مسکن و کار و بهداشت و تعمیم بیمه؛

- تأمین حقوق همه جانبه افراد اعم از زن و مرد و ایجاد امنیت قضایی عادلانه برای همه و تساوی عموم در برابر قانون.

تدوین سند چشم انداز حقوق بشر مبین تعهد و اراده جمهوری اسلامی ایران به حمایت، احترام و ارتقای حقوق بشر می باشد. همچنین، طراحی چارچوب های حقوقی و تأسیس نهادهای مربوطه نیز موید نقش محوری حقوق بشر در سیاست ها، رویه ها و قوانین جمهوری اسلامی ایران است. ستاد حقوق بشر^۱ به منظور دستیابی به اهداف مصرح در قانون اساسی در خصوص حقوق ملت و حقوق انسانی بر مبنای موازین و آموزه های اسلامی، با هماهنگی و همکاری دستگاه های ذیربط، بویژه دستگاه های عضو ستاد و همچنین در مشورت با نهادهای مردمی و پژوهشگران، سند چشم انداز حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران را تدوین نموده است. مهمترین رویکرد این سند، تغییر وضعیت از حادثه محوری به مسأله محوری است. این سند در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۳ ستاد حقوق بشر به تصویب رسید^۲.

۱. شورای عالی امنیت ملی در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۰ مصوب نمود که برای تمرکز فعالیت های نظام در زمینه حقوق بشر و استفاده بهینه از امکانات و اجرای دقیق تر تصمیمات، ستاد حقوق بشر با ساختار زیر تشکیل گردد و همه دستگاه های ذیربط نیز موظف به همکاری و هماهنگی با این ستاد شدند: رئیس قوه قضائیه به عنوان رئیس ستاد، دبیر ستاد، دادستان کل کشور، رئیس دیوان عالی کشور، وزیر دادگستری، رئیس سازمان بازرسی کل کشور، رئیس سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، وزیر امور خارجه، وزیر اطلاعات، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزیر کشور، معاونین حقوقی و امنیت بین الملل دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی، فرمانده نیروی انتظامی، دو نفر حقوقدان یا قضات با سابقه. وظایف و مسئولیت های ستاد نیز برابر این مصوبه طراحی، هدایت و پیگیری کلیه امور مربوط به مسأله حقوق بشر در سطح داخلی یا خارجی و بین الملل با همکاری و هماهنگی دستگاه های ذیربط تعیین شده است. خاطر نشان می شود برابر پیشنهاد ستاد حقوق بشر در جلسه مورخ ۳ آبان ماه ۱۴۰۱ خود و تصویب شورای عالی امنیت ملی، اشخاص حقوقی زیر نیز به ترکیب ستاد افزوده شدند: معاون زنان و خانواده رئیس جمهور، رئیس سازمان صدا و سیما، رئیس کمیسیون سیاست خارجی و امنیت ملی مجلس شورای اسلامی، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح، رئیس سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.

۲ حقوق و آزادی های مذکور در این سند، منوط به مطابقت با احکام شریعت اسلامی و قوانین می باشد.

نظام جمهوری اسلامی ایران، نظامی است مبتنی بر:

۱. مشارکت و مردم سالاری دینی
۲. جامعه بهره مند از حقوق اساسی و آزادی های مشروع
۳. جامعه آگاه به حقوق خود و ترویج فرهنگ احترام به حقوق بشر
۴. هنجارسازی در حوزه حقوق بشر
۵. استقرار امنیت قضائی عادلانه
۶. تامین حقوق همه جانبه افراد اعم از زن و مرد برابر با مقررات
۷. تحکیم جایگاه خانواده به عنوان واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی بشر
۸. تکریم و ترویج احترام به جایگاه زن در عرصه داخلی و بین المللی.

مفاهیم

چشم انداز: بیانگر تصویری است از آنچه که کشور می خواهد در حوزه حقوق بشر به آن دست یابد.

بیانیه مأموریت: جمله یا عبارتی است که بدان وسیله فلسفه وجودی سازمان مشخص و مقصود یک سازمان از مقصود سازمان مشابه متمایز می شود.

هدف: هدف در برنامه ریزی، نهایی است که برنامه ریزی به سمت و سوی آن جهت گرفته است.

راهبرد: ابزاری است که موضوع حقوق بشر می تواند بدان وسیله به هدف های بلند مدت خود دست یابد.

برنامه ریزی راهبردی: ابزاری است که سازمان ها را قادر می سازد ضمن شناخت محیط و پیگیری مداوم آن، مسیر مناسبی را جهت ادامه فعالیت و یا رشد و گسترش در پیش گیرند. برنامه ریزی به معنی اخذ تصمیماتی در زمان حال برای دستیابی به اهدافی در زمان آینده و تعیین مراحل اجرایی و ساز و کارهای لازم برای حصول نتایج است. تحقق برنامه راهبردی، نیازمند تعیین اهداف جزئی تر، تدوین برنامه های عملیاتی و تخصیص منابع و بودجه ریزی است.

۱. **فطری و الهی بودن حقوق بشر:** براساس آموزه‌های اسلامی، همه انسان‌ها در فطرت و سرشت اولیه یکسانند و حقوق بشر مبتنی بر فطرت پاک انسان‌ها و از ارزش‌های مهم می‌باشد.
۲. **کرامت انسانی:** بر اساس آموزه‌های الهی، تمامی افراد بشر دارای کرامت ذاتی هستند و خداوند، انسان را بر تمامی موجودات طبیعی برتری بخشیده و مورد تکریم قرار داده است. این حق به همه انسانها فارغ از مذهب، جنس، رنگ، نژاد و زبان عنایت شده است.
۳. **حق حیات:** نخستین حق ذاتی و موهبت الهی است که پاسداری از آن، ضروری و وظیفه‌ای شرعی است. قرآن کریم در آیات مختلف اصل حیات را رحمت خداوندی برشمرده و صیانت از نفس خود و دیگران، واجبی عقلی و نقلی می‌باشد. حق حیات از زمان شکل‌گیری جنین تا هنگام مرگ برای انسان جاری است. همانگونه که در اعلامیه حقوق بشر اسلامی نیز مورد تایید قرار گرفته است، حمایت از حق حیات واجب است و سلب حیات بدون مجوز قانونی جایز نیست.
۴. **حق تساوی در برابر قانون و عدم تبعیض:** تمامی افراد اعم از زن و مرد، یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی برخوردار می‌باشند. حق دسترسی به امکانات و فرصت‌ها و رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه برای تحقق اهداف و آرمان‌ها و رسیدن به اهداف انسانی و الهی، ضرورتی آشکار است.
۵. **حق دادرسی عادلانه:** همه افراد ضمن برخورداری از حق دادرسی عادلانه، در برابر قانون مساوی بوده و قانون باید بدون تبعیض درباره همه اجراء شود. اصل بر براءت است و هیچکس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر اینکه جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد. هیچکس را نمی‌توان دستگیر کرد، مگر به حکم و ترتیبی که قانون معین می‌کند. تفهیم اتهام و آغاز رسیدگی

قضایی باید در زمان‌های تعیین شده قانونی انجام شود. دادخواهی حق مسلم هر فرد است و هرکسی می‌تواند به منظور دادخواهی به دادگاه‌های صالح رجوع نماید و هیچکس را نمی‌توان از دادگاهی که به موجب قانون حق مراجعه به آن را دارد، منع کرد. در همه دادگاه‌ها طرفین حق دارند برای خود وکیل انتخاب نمایند و اگر توانایی انتخاب وکیل نداشته باشند، باید برای آنها امکانات تعیین وکیل فراهم شود. حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد. در همین راستا، تجدیدنظرخواهی از احکام دادگاه‌ها، بر اساس معیارهای قانونی، حق افراد است. هرگونه شکنجه برای گرفتن اقرار یا کسب اطلاع ممنوع است. اجبار شخص به شهادت، اقرار یا سوگند مجاز نیست و چنین شهادت، اقرار یا سوگندی فاقد ارزش و اعتبار است و متخلف، طبق قانون مجازات می‌شود. هتک حرمت و حیثیت کسی که به حکم قانون دستگیر، بازداشت، زندانی یا تبعید شده، به هر صورتی که باشد ممنوع و موجب مجازات است.

۶. **برخورداری از حقوق اقتصادی و اجتماعی:** تامین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و آزادی انتخاب شغل (مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نباید باشد)، برخورداراری از تامین اجتماعی و خدمات بهداشتی درمانی و مراقبت های پزشکی، برخورداراری از آموزش و پرورش، داشتن مسکن متناسب با نیاز، ریشه کن کردن فقر و محدودیت، مالکیت ناشی از کسب و کار مشروع و حفاظت از محیط زیست به عنوان مطالبه عمومی، از جمله حقوقی هستند که همگان باید از آن‌ها برخوردار شوند.

۷. **حق امنیت:** همه افراد بشر از حق امنیت بهره‌مند هستند و کسی حق ندارد از دیگران سلب امنیت نماید. این امنیت شامل بعد فردی و جمعی و همچنین ابعاد مالی، جانی، آزادی های سیاسی و اجتماعی و فرهنگی است که توسط حاکمیت تامین می‌گردد.

۸. **حق برخورداراری از آزادی مطابق با قانون:** وجود آزادی‌های مشروع و در چارچوب قوانین، از ارزش‌های پذیرفته شده حقوق بشری است. در جمهوری اسلامی ایران، آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی از

اصول تفکیک ناپذیرند و به نام هیچ‌یک از این اصول نمی‌توان اصول دیگر را نادیده گرفت. برخورداری و حفظ آزادی در هر جامعه‌ای مشروط به پایبندی به قوانین، مسئولیت‌های اجتماعی و احترام متقابل است. در همین چارچوب، تفتیش عقاید ممنوع است و هیچ‌کسی را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض و مواخذه قرار داد. نشریات و مطبوعات در بیان مطالب در چارچوب حدود مقرر در قانون و رعایت حقوق دیگران، آزادند. احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده با رعایت اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی و موازین اسلامی، آزادند. هیچ‌کس را نمی‌توان از شرکت در آن‌ها منع کرد یا به شرکت در یکی از آن‌ها مجبور کرد.

۹. **تنوع فرهنگی:** احترام به تفاوت‌ها، پذیرش و به رسمیت شناختن تنوع فرهنگی، تضمین‌کننده فرهنگ صلح و حقوق بشر در سراسر جهان می‌باشد.

۱۰. **خانواده به عنوان واحد بنیادین جامعه:** خانواده، زمینه‌ساز آرامش فردی و تعالی اجتماعی شمرده می‌شود و حفظ و پاسداری از آن، یک ارزش متعالی است. در آموزه‌های اسلامی، خانواده کانون هویت‌ساز انسانی است که در تعالی و رشد ارزش‌های انسانی و الهی، نقش اصلی را عهده‌دار است. با وجود خانواده‌هایی مستحکم و معنویت‌گراست که جامعه‌ای ایمن و آرمانی و پایبند به ارزش‌های والای اخلاقی، انسانی و حقوق بشری محقق خواهد شد. از آنجا که خانواده واحد بنیادی جامعه است، همه قوانین و مقررات و برنامه ریزی‌های مربوط باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده (ناشی از ازدواج زن و مرد)، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق باشد.

۱۱. **توسعه عدالت:** گسترش و ترویج عدالت همه‌جانبه، زمینه‌ساز تکامل اجتماعی و تعالی بشری می‌باشد. تلاش در راستای حفظ و گسترش عدالت در تمامی حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی یک ارزش مهم حقوق بشری است.

ارزش های حاکم بر سند چشم انداز حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران

چشم انداز

ماموریت در یک سازمان، نقش راهنما را ایفا و حدود فعالیت‌های آن را مشخص می‌کند. در چهارچوب یک ماموریت مشخص، ممکن است سازمان چشم اندازهای مختلف و مسیرهای متفاوتی را دنبال کند. انتخاب چشم انداز (نقطه مطلوب آینده) می باید بر اساس ویژگیهای خاص سازمان (شامل قوتها و ضعفها و شایستگی‌های محوری) و نیز شرایط حاکم بر محیط سازمان (شامل فرصتها و تهدیدهای محیطی) صورت گیرد. به همین دلیل، چشم انداز اگر به درستی ترسیم شود، منحصر به فرد خواهد بود.

متن چشم انداز حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران

جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۵ کشوری است که با ویژگی های فرهنگی، مذهبی، تاریخی خود که متکی بر اصول اخلاقی و ارزش های اسلامی، ملی و انقلابی می باشد، همواره با تأکید بر مردم سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادی های مشروع و حفظ کرامت و حقوق انسان ها و بهره مند از امنیت قضایی و اجتماعی دارای جایگاهی ممتاز و پیشرو در توسعه مفاهیم الهام بخش حقوق بشری در سطح منطقه ای و بین المللی بوده و خواهد بود. جمهوری اسلامی ایران با اتکال به قدرت لایزال الهی و با احیای فرهنگ و برپایی تمدن نوین اسلامی ایران و برخوردار از انسان های فرهیخته و صالح و تربیت یافته در مکتب اسلام و انقلاب، پرچمدار گسترش عدالت و هنجارساز در حوزه حقوق بشر خواهد بود.

بیانیه مأموریت

ستاد حقوق بشر بر اساس مبانی دینی، ارزش های ملی، ارزش های بین المللی (مورد قبول همگانی) و با استناد به قرآن کریم (از جمله آیه کریمه ولقد کرمتنا بنی آدم و حملناهم فی البر و البحر و رزقناهم من الطیبات و فضلناهم علی کثیر ممن خلقنا تفضیلا) و سنت حضرت رسول اکرم اسلام (ص)، بر اجرا و احترام کامل به کرامت و حقوق انسان ها تأکید می نماید. بر همین اساس، در مواقعی که کرامت انسانی در سطح ملی و یا بین المللی مورد خدشه یا تعرض واقع شود، تلاش خود را جهت مقابله با آن و روشنگری به کار می گیرد. احیاء و ترویج حقوق بشر اسلامی، تبیین کاستی ها و نقاط ضعف نظری و عملی حقوق بشر مبتنی بر لیبرالیسم، نقش آفرینی در مورد افشا و پیگیری نقض حقوق بشر مسلمانان و مستضعفان، استیفای حقوق ملت ایران و شهروندان ایرانی در مجامع حقوق بشری و هزینه مند کردن نقض آن، نظارت و پیگیری استیفای حقوق مردم در داخل کشور، طراحی و ارتقاء و اولویت بندی گفتگوهای حقوق بشری با کشورها، طراحی تعامل با نهادها و سازمان های بین المللی حقوق بشری، تقویت دیپلماسی عمومی و حمایت از گروه ها و سازمان های مردم نهاد مرتبط و ارائه دستاوردهای

حقوق بشری جمهوری اسلامی ایران از جمله مأموریت های ستاد حقوق بشر می باشند. این ستاد در حد مقدمات و ضرورت، به شبهات و ابهامات حقوق بشری پاسخ می دهد و در این راستا به تهیه گزارش های دقیق از اتفاق ها و روندها مبادرت می کند. ستاد حقوق بشر با استفاده از فناوری های نوین، دانش و مهارت و افراد آگاه و متخصص غیردولتی تحت عنوان دیده بان سعی می کند موانع تحقق حقوق انسان ها را مشخص، قابل بررسی و قابل سنجش نماید و بر پایداری رشد و توسعه، عدل و انصاف کوشا باشد. تطبیق اقدامات مجریان با مقررات و قوانین موجود که بر حقوق انسان ها تأکید می کند، مهمترین ویژگی این ستاد می باشد. افکار عمومی مردم نسبت به عملکرد مجریان و عکس العمل ستاد حقوق بشر، از اهمیت بالایی برخوردار است. ستاد حقوق بشر در هرگونه داوری یا نقد عملکرد اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی بطور مستقل، بی طرف و حرفه ای عمل می نماید.

اصول و دگترین راهبردها

رویکرد جمهوری اسلامی ایران در قبال حقوق بشر که ملهم از ارزش های دینی، اخلاقی و ملی می باشد، نگاهی راهبردی است. طبق اصل ۱۵۲ قانون اساسی نفی هرگونه سلطه جویی و سلطه پذیری، حفظ استقلال همه جانبه، تمامیت ارضی کشور، دفاع حقوق همه مسلمانان و عدم تعهد در برابر قدرت های سلطه گر در روابط صلح آمیز متقابل با دولت های غیر متخصصم جزء راهبردهای اصلی و اساسی جمهوری اسلامی ایران می باشند. همچنین بر اساس اصل ۱۵۴ قانون اساسی، هدف و آرمان سیاست خارجی، سعادت انسان در کل جامعه بشری است و استقلال و آزادی و حکومت حق و عدل را حق همه مردم جهان می داند. برابر بند شانزده اصل سوم، تعهد برادرانه در برابر همه مسلمانان و حمایت بی دریغ از مستضعفان جهان، جزء وظایف حکومت تعیین شده است. رهنمودهای مقام معظم رهبری نیز در حوزه حقوق بشر نشان گر نگاه راهبردی و سیاست های نظام در عرصه حقوق بشر است. از منظر ایشان، حقوق انسان و حقی که خدای متعال برای آحاد انسان معین کرده است، نسبت به همه افراد و در همه موارد، کاملاً رعایت شود^۳. از سوی دیگر، مقام معظم رهبری استفاده ابزاری از حقوق بشر و زیر پا گذاشتن حقوق بشر، حرمت و کرامت انسان توسط کشورهای مدعی را همواره مورد ذم قرار داده و بر ضرورت دفاع از حقوق ملت های مسلمان و مستضعف تأکید نموده اند.

۳. بیانات در دیدار مسئولان قضایی، ۱۳۷۱/۱۰/۲۳

۱. اسلامی بودن ماهیت نظام سیاسی جمهوری اسلامی ایران
۲. خدمتگذار بودن نظام سیاسی در برابر مردم
۳. احترام به حقوق بشر و حفظ حقوق شهروندی
۴. احترام به حاکمیت قانون، حقوق و آزادی‌های اساسی
۵. مشارکت عامه مردم و شهروندان در تعیین سرنوشت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خویش (مردم سالاری دینی)
۶. توسعه و ترویج آموزه‌های حقوق بشر اسلامی
۷. شفافیت و مسئولیت‌پذیری در حمایت و ارتقای حقوق بشر
۸. عدم تبعیض بر مبنای نژاد، رنگ، زبان، جنسیت، دین و... در برخورداری از حقوق توسط مردم
۹. توجه ویژه به حقوق زنان و کودکان و اقشار آسیب‌پذیر
۱۰. مشارکت در توسعه، ترویج و اجرای قوانین و تعهدات حقوق بشری

اهداف راهبردها

سند چشم انداز حقوق بشری جمهوری اسلامی ایران با توجه به اسناد بالا دستی و قانون اساسی، به دنبال تحقق اهداف ذیل در حوزه حقوق بشر می‌باشد:

۱. توسعه و تبیین ظرفیت و آموزه‌های حقوق بشری و ارتقای آگاهی عمومی نسبت به حقوق و تکالیف به منظور تعمیق فرهنگ مردم سالاری دینی و احترام به حقوق بشر
۲. بسترسازی، تقویت و توسعه فرآیندها و ساختارهای حمایت از حقوق بشر و شهروندی و توجه به پیگیری نقض حقوق مردم
۳. پاسداشت حقوق بشر و شهروندی در سیاست‌ها، قوانین و مقررات ملی
۴. ترویج دعوت به خیر و امر به معروف و نهی از منکر در جهت اجرای اصل ۸ قانون اساسی و ماده ۲۲ اعلامیه حقوق بشر اسلامی
۵. تقویت هماهنگی میان نهادهای مختلف در خصوص فعالیت‌ها و اقدامات مربوط به حقوق بشر
۶. پیشرفت و ارتقاء حقوق بشر در داخل کشور به ویژه تامین، رعایت و حمایت از حقوق اقلیت های دینی، افراد و گروه های آسیب پذیر بطور خاص
۷. رصد و پایش نقض حقوق بشر در عرصه داخلی و بین‌المللی
۸. مقابله با پدیده اسلام‌ستیزی و ترویج احترام به حقوق مسلمانان در جهان

۹. شناساندن و نشر دیدگاه‌های حقوق بشری جمهوری اسلامی ایران در سطح جهانی
۱۰. تضمین بهره‌مندی مردم از حقوق اساسی و آزادی‌های مشروع مطابق با قانون اساسی
۱۱. شناسایی فرایندهای مخل حقوق مردم و آسیب‌های حقوق بشری در دستگاه‌های اجرایی و تلاش در جهت رفع آن‌ها
۱۲. هنجارسازی در حوزه حقوق بشر
۱۳. توسعه امنیت قضائی عادلانه
۱۴. تکریم و ترویج احترام به جایگاه زن در عرصه داخلی و بین‌المللی
۱۵. مقابله با استفاده ابزاری و سیاسی از حقوق بشر

راهبردها

- با توجه به مبانی ارزش‌ها، اصول و دکترین، اهداف و تجزیه و تحلیل عناصر محیطی، مهمترین راهبردهای حقوق بشری جمهوری اسلامی ایران عبارتند از:
۱. پایش و مطالبه‌گری وضعیت حقوق بشر در داخل و خارج از کشور
 ۲. توسعه، ترویج و حمایت از حقوق بشر بر اساس اصول و مبانی اسلامی، مقررات و قوانین ملی و تعهدات حقوق بشری
 ۳. تبیین نقاط ضعف نظری و عملی حقوق بشر مبتنی بر لیبرالیسم و افشاء و پیگیری نقض حقوق بشر در کشورهای مدعی
 ۴. افزایش آگاهی درخصوص حقوق بشر، چگونگی مواجهه با مصادیق نقض و شیوه‌های حمایت و ارتقای آن
 ۵. تبیین و ترویج سیاست‌های حقوق بشری جمهوری اسلامی ایران در عرصه بین‌المللی
 ۶. پاسخگو نمودن و مسئولیت‌پذیری متولیان در حوزه حمایت و ارتقاء و همچنین نقض حقوق بشر
 ۷. تمرکز ویژه بر حقوق بشر افراد و گروه‌های آسیب‌پذیر
 ۸. تبیین دستاوردها و عملکردهای حقوق بشری جمهوری اسلامی ایران در عرصه ملی و بین‌المللی

مسئولیت متولیان

۱. دستگاه‌های اجرایی و نهادهای حاکمیتی در سطوح ملی و استانی حقوق عامه افراد را مطابق قانون اساسی رعایت و نسبت به ترویج، حمایت و تقویت حقوق شهروندی اهتمام لازم را خواهند داشت.
۲. ستاد حقوق بشر برابر مصوبه مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۰ شورایعالی امنیت ملی مسئولیت طراحی، هدایت و پیگیری تمامی امور مربوط به حقوق بشر را با همکاری و هماهنگی نهادهای ذی ربط برعهده دارد و به گونه‌ای برنامه‌ریزی خواهد کرد که ضمن بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود در مجامع علمی، دانشگاهی و تحقیقاتی، نهادهای دولتی و سمن‌ها، با به کارگیری منابع انسانی موثر و کارآمد به پیشران ملی زمینه حقوق بشر تبدیل گردد.
۳. احزاب، گروه‌ها، تشکل‌ها و سمن‌ها در فعالیت‌های خود ضمن احترام به حقوق افراد و رعایت قانونمداری، در راستای ترویج و گسترش آموزه‌های حقوق بشر و حقوق شهروندی در چارچوب قانون اساسی و محدوده اساسنامه خویش تلاش خواهند کرد.

بسیج و تخصیص منابع

- تخصیص و به کارگیری موثر و کارآمد منابع مادی و انسانی، عنصری ضروری در برنامه ریزی برای نظارت و اجرای راهبرد حقوق بشر محسوب می‌شود.
۱. ستاد حقوق بشر به گونه‌ای برنامه ریزی خواهد کرد که ضمن بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود در مجامع علمی، دانشگاهی و تحقیقاتی، نهادهای دولتی و سمن‌ها، با به کارگیری منابع انسانی موثر و کارآمد به مرجع تخصصی در زمینه حقوق بشر تبدیل گردد.
 ۲. دستگاه‌های اجرایی و نهاد‌های انقلاب اسلامی تلاش خواهند نمود تا در چارچوب مقررات بودجه‌ای کشور، منابع لازم را برای اجرای این راهبرد در نظر بگیرند. تلاش ویژه‌ای خواهد شد تا ستاد حقوق بشر از ردیف بودجه مستقلی ذیل بودجه سالانه کشور برخوردار شود.

ساز و کار اجرای سند چشم انداز

۱. به منظور اجرای سند، برنامه‌های اجرائی سالانه تدوین می‌شود.
۲. دبیرخانه ستاد حقوق بشر مسئول طراحی و تدوین برنامه اجرائی از طریق هماهنگی و همکاری با دستگاه‌های ذی ربط و استفاده از سایر ظرفیت‌ها می‌باشد. برنامه اجرائی سالانه به تأیید ستاد حقوق بشر خواهد رسید.

نظارت، ارزیابی و گزارش‌دهی

۱. سند چشم انداز حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران، سندی اساسی در ارتقاء و حمایت از حقوق بشر محسوب می‌شود.
۲. ستاد حقوق بشر ضمن نظارت بر عملکرد سایر کنشگران در حمایت از حقوق بشر، اجرای این سند و برنامه‌های اجرائی را با همکاری دستگاه‌های اجرایی شامل دولت، قوه قضائیه، مجلس شورای اسلامی و همچنین سازمان‌های مردم‌نهاد ارزیابی می‌کند. دبیر ستاد حقوق بشر سالی یک بار گزارشی را درخصوص اجرای سند به ستاد حقوق بشر و اعضای ستاد جهت بررسی و اتخاذ تصمیمات لازم ارائه خواهد نمود. دبیرخانه ستاد حقوق بشر همچنین گزارش‌هایی را بصورت سالیانه در مورد وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران برای اطلاع عموم، تدوین و منتشر خواهد نمود.
۳. به منظور نظارت بر پیشرفت و مشکلات احتمالی در اجرای راهبرد و برنامه‌های اجرائی، جلسات ماهانه‌ای در چارچوب شورای هماهنگی ستاد حقوق بشر برگزار خواهد شد.
۴. این سند راهبردی برای پنج سال تنظیم شده است و با توجه به تحولات و شرایط، به روز رسانی خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران
سازمان حقوق بشر

وثيقة رؤیة

الجمهورية الإسلامية الإيرانية

لحقوق الإنسان

(١٤٠١ - ١٤٠٥ هـ ش = ١٤٤٤ - ١٤٤٨ هـ ق)

وثيقة رؤية الجمهورية الإسلامية الإيرانية لحقوق الإنسان

(١٤٠١ - ١٤٠٥ هـ ش = ١٤٤٤ - ١٤٤٨ م ق)

حقوق الإنسان هي حقوق كونية مترابطة متلازمة لاتخضع للتجزئة و لايمكن حرمان أحد منها. حيث يتمتع بها كل شخص باعتباره إنسانا بغض النظر عن جنسيته و جذوره الإثنية و لغته و لونه و دينه و مذهبه و جنسه. و من منظور الإسلام و الثقافة و الحضارة العالميتين تُعتبر حقوق الإنسان هدفا ساميا و مكتسبا قيما تمتد جذوره في تأريخ الأديان و الحضارات بما فيها [تأريخ و حضارة] إيران. حيث إن هناك العديد من الشواهد و القرائن التي تدل على مكانة حقوق الإنسان لدى الإيرانيين. كما أن هناك صلات و روابط أساسية بين الإسلام باعتباره الدين الرسمي للجمهورية الإسلامية الإيرانية و بين حقوق الإنسان. و إن ما ورد في القرآن الكريم و تعاليم نبيِّنا الأكرم (صلى الله عليه و آله) و أئمتنا الطاهرين (عليهم السلام) من توصيات مؤكدة بضرورة احترام الكرامة الإنسانية و أهمية و قيمة تحمل المسؤولية من قبل الفرد إزاء الربّ و المجتمع، كل ذلك يفرض على أي إنسان أن يكون ملتزما بالسيطرة على أعماله و تصرفاته خدمةً للمصالح الجماعية، و أن يشارك بشكل فعال في مسار العمل على الارتقاء بمستوى شؤون مجتمعه. و قد وضعت الجمهورية الإسلامية الإيرانية إطارا معيِّنا متينا لحماية حقوق الإنسان. فإن الدستور الإيراني باعتباره ميثاقا قوميا يتضمن موادا محددة المعالم حول حقوق المواطنين مما يضمن حماية حقوق الإنسان و الارتقاء بها. إن صون منزلة الإنسان الرفيعة و كرامته و حماية حقوق الإنسان من السياسات البارزة للجمهورية الإسلامية الإيرانية بصفتها عضوا ملتزما في منظمة الأمم المتحدة، و هذا ما ينبعث من المعايير الدينية و العقلانية الإسلامية. و إن الحرص على كرامة الإنسان و قيمه الرفيعة و حرّيته المتلازمة مع مسؤوليته أمام الله، هو من ركائز نظام الجمهورية الإسلامية الإيرانية و قد أكد على ذلك ما ورد ذيل المادة الثانية من الدستور. و عملا على تحقيق هذا الهدف - وفقا لما تنص عليه المادة الثالثة من الدستور - على الحكومة أن تبذل مساعيها لتحقيق فيما تحقّق ما يلي:

- تأمين الحريات السياسية و الاجتماعية في حدود القانون؛
- مشاركة عموم المواطنين في تقرير مصيرهم سياسيا و اقتصاديا و اجتماعيا و ثقافيا؛
- إزالة حالات التمييز الجائر و توفير الإمكانيات العادلة للجميع في كل المجالات المادية و الروحية؛
- مجانية التربية و التعليم و التربية البدنية للجميع و في كل المستويات، و تسهيل و تعميم التعليم العالي.
- إرساء أسس اقتصاد سليم و عادل وفقا للمعايير الإسلامية بهدف تحقيق الرفاهية و إزالة الفقر و القضاء على أي نوع من الحرمان و العوز في مجالات المأكل و المسكن و العمل و الصحة و تعميم التأمين؛
- تأمين الحقوق الشاملة للمواطنين نساء و رجالا، و تحقيق مظلة أمن قضائي عادل للجميع و مساواة عموم الشعب أمام القانون.

إن وضع وثيقة رؤية حقوق الإنسان يجسد ما لدى الجمهورية الإسلامية الإيرانية من التزام وإرادة فيما يخص حماية واحترام حقوق الإنسان و الارتقاء بمستواها. كما أن رسم الأطر القانونية وإنشاء المؤسسات ذات الصلة أيضا يبرهن على الدور المحوري لحقوق الإنسان في السياسات والأساليب المتبعة والقوانين الجارية في الجمهورية الإسلامية الإيرانية .

و عملا على تحقيق الأهداف المنصوص عليها في الدستور حول حقوق المواطنين و حقوق الإنسان وفقا للمعايير و التعاليم الإسلامية، عكفت لجنة حقوق الإنسان على وضع الوثيقة الاستراتيجية لحقوق الإنسان في الجمهورية الإسلامية الإيرانية، و ذلك بالتنسيق و التعاون مع الأجهزة ذات الصلة سيما الأجهزة و المؤسسات الأعضاء في اللجنة، و كذلك بالتشاور مع المؤسسات الشعبية و الباحثين. و التوجه الأهم الذي تعتمده هذه الوثيقة، يتمثل في تغيير الحالة القائمة و تحويل التمركز على الأحداث إلى التمركز على المسألة و الموضوع. و قد تم إقرار هذه الوثيقة خلال اجتماع لجنة حقوق الإنسان المنعقد بتاريخ ١٤٠١/٨/٣هـ ش (الموافق ٢٨/٣/١٤٤٤ هـ ق)^٢

النظام في الجمهورية الإسلامية الإيرانية نظام يرتكز على:

١. المشاركة و السيادة الشعبية [الديمقراطية] الدينية
٢. المجتمع المتمتع بالحقوق الأساسية و الحريات المشروعة
٣. المجتمع الواعي بحقوقه، و نشر ثقافة احترام حقوق الإنسان
٤. تكوين القواعد المعيارية في مجال حقوق الإنسان
- إقامة أمن قضائي عادل
٥. تأمين الحقوق الشاملة للأشخاص من النساء و الرجال وفقا للأطر القانونية
٦. تعزيز مكانة الأسرة باعتبارها الوحدة الأساسية التي تتكون منها المجتمع و المرتكز الرئيسي لنمو الإنسان و تساميه
٧. تكريم المرأة و نشر مبدأ الاحترام بمكانتها على الصعيدين المحلي و الدولي.

١ . عملا على مركزة إجراءات الدولة في مجال حقوق الإنسان و الاستخدام الأمثل للإمكانات المتاحة و تنفيذ القرارات المتخذة بمزيد من الدقة، قرر المجلس الأعلى للأمن القومي [الإيراني] خلال اجتماعه المؤرخ في ٢٠٠٥/١٢/٣١م تشكيل لجنة حقوق الإنسان كما تم تكليف جميع الأجهزة ذات الصلة بالتعاون و التنسيق مع هذه اللجنة التي تتألف من: رئيس السلطة القضائية بصفته رئيسا للجنة، المدعي العام للدولة، رئيس المحكمة العليا، وزير العدل، رئيس الهيئة العامة للتفتيش، رئيس المؤسسة العامة للسجون و الإجراءات الأمنية و التأديبية، وزير الشؤون الخارجية، وزير الأمن، وزير الثقافة و الإرشاد الإسلامي، وزير الداخلية، كل من معاون الشؤون القانونية و معاون الأمن الدولي لأمانة المجلس الأعلى للأمن القومي، قائد قوات الشرطة، اثنان من القانونيين أو القضاة المحنكين. كما حدد القرار واجبات و مسؤوليات اللجنة التي تتمثل في التخطيط و التوجيه و المتابعة لكل الأمور المتعلقة بحقوق الإنسان على الصعد المحلية و الخارجية و الدولية، و ذلك بالتعاون و التنسيق مع الأجهزة ذات الصلة. و يُذكر أنه بناء على اقتراح لجنة حقوق الإنسان خلال اجتماعها المؤرخ في ٢٠٢٢/١٠/٢٥م و الذي أقره المجلس الأعلى للأمن القومي، نقرر إضافة الأشخاص الاعتباريين المذكورين أدناه إلى تركيبة أعضاء اللجنة: مساعد رئيس الجمهورية في شؤون المرأة و الأسرة، رئيس منظمة الإذاعة و التلفاز، رئيس لجنة السياسة الخارجية و الأمن القومي بمجلس الشورى الإسلامي، رئيس الأركان العامة للقوات المسلحة، رئيس هيئة الاستخبارات بحرس الثورة الإسلامية.

٢ . يُشترط عدم تعارض الحقوق و الحريات المذكورة في هذه الوثيقة مع أحكام الشريعة الإسلامية و القوانين المرعية.

المفاهيم

الرؤية: تعكس صورة ما يريد البلد تحقيقه في مجال حقوق الإنسان.
بيان الوظيفة: هي جملة أو عبارة تبين فلسفة وجود المؤسسة و تميّز هدف مؤسسة من أهداف نظيراتها.

الهدف: الهدف في التخطيط، هو الغاية التي اتجه التخطيط إليها.

الستراتيجية: وسيلة تتيح لموضوع حقوق الإنسان تحقيق أهدافها الطويلة الأمد.

التخطيط الاستراتيجي: وسيلة تمكّن المؤسسات من معرفة البيئة المحيطة بها و متابعة ذلك بشكل مستمر، لاتخاذ مسار ملائم لمواصلة العمل أو للتنامي و التطور. إن التخطيط يعني اتخاذ قرارات في الوقت الراهن لتحقيق أهداف في المستقبل و تحديد مراحل العمل و الآليات اللازمة للتوصل إلى النتائج المتوخاة. و إن تحقّق التخطيط الاستراتيجي بحاجة إلى تحديد الأهداف الأكثر تفصيليةً و وضع برامج ميدانية و تخصيص المصادر اللازمة و وضع الميزانية.

أسس و مبادئ القيم

١. **كون حقوق الإنسان ذات مبدأ فطري إلهي:** تؤكد التعاليم الإسلامية بأن جميع أبناء البشر متساوون في الفطرة و التكوين الإلهي، و أن حقوق الإنسان مبنية على الفطرة الإنسانية النقية و هي تُعتبر من القيم المهمة.

٢. **الكرامة الإنسانية:** بناء على التعاليم الإسلامية يتمتع كل أبناء البشر بالكرامة الذاتية، و قد كرم الله سبحانه الإنسان و فضله على كل كائنات عالم الطبيعة. حيث مُنح هذا الحق لكل أبناء البشر بغض النظر عن المذهب و الجنس و اللون و العرق و اللغة.

٣. **حق الحياة:** هو أول و أبسط حق ذاتي و موهبة إلهية يجب صونه و حمايته كضرورة و واجب شرعي. و قد اعتبرت آيات قرآنية عديدة أن الحياة أصلا هي رحمة إلهية، كما أن حماية الذات و الغير تعدّ واجبا حسب العقل و النقل. و يتمتع الإنسان بحق الحياة منذ تكوّن الجنين و حتى ساعة الموت. فإن حماية حق الحياة أمر واجب و لا يجوز حرمان الشخص من الحياة دون مسوّغ قانوني كما أكد عليه إعلان حقوق الإنسان الإسلامية.

٤. **حق المساواة أمام القانون و عدم التمييز:** كل الأشخاص من النساء و الرجال يكونون تحت حماية القانون بالتساوي و هم متساوون في التمتع بجميع الحقوق الإنسانية و السياسية و الاجتماعية و الثقافية. كما أن حق التمتع بالإمكانيات و الفرص المتاحة و إزالة التمييز الجائر و توفير الإمكانيات العادلة للجميع من أجل تحقيق الأهداف و التطلعات و الوصول إلى الأهداف الإنسانية و الإلهية ... كل ذلك يُعدّ ضرورة واضحة لا لبس فيها.

٥. **حق الترافع العادل:** كل الأشخاص يتمتعون بحق الترافع العادل، و هم متساوون أمام القانون،

و يجب تطبيق القانون في الجميع دون تمييز. و الأصل هو البراءة، فقانونيا لا يُجرّم أحد قبل أن تثبت عليه الجريمة أمام محكمة مختصة. لا يجوز اعتقال أحد إلا بموجب حكم قانوني و وفق ترتيب محدّد في القانون . يجب تلاوة نص التهمة على المتهم كما يجب أن يبدأ نظر الدعوى القضائية في المواعيد المحددة قانونيا. التقاضي حق ثابت لكل شخص و لكل شخص مراجعة المحاكم المختصة لغرض التظلم. حيث لا يجوز منع أحد من الرجوع إلى المحكمة التي يحق له مراجعتها بحكم القانون. من حق كلا المتخاصمين اختيار الوكيل [المحامي] لهما أمام أي محكمة كانت. و إذا لم يكن في مقدورهما اختيار المحامي يجب أن يوفّر لهما إمكانية نذب الوكيل. لا يجوز إصدار الحكم بالعقوبة و تنفيذها إلا عن طريق محكمة مختصة و بموجب أحكام القانون. و من حق الأشخاص استئناف الأحكام القضائية وفقا للمعايير و الترتيبات القانونية. تُحظر ممارسة أي نوع من التعذيب لغرض أخذ الاعتراف أو الحصول على المعلومات. لا يجوز إرغام الشخص على الإفادة بالشهادة أو الإقرار أو القسم. فلا قيمة و لا اعتبار لمثل هذه الشهادة أو هذا الإقرار أو القسم، حيث يعاقب المخالف وفقا لأحكام القانون. يُحظر انتهاك حرمة و كرامة من أُلقي عليه القبض أو أعتقل أو سُجن أو نُفي بحكم القانون و ذلك مما يعاقب عليه.

٦. **التمتع بالحقوق الاقتصادية والاجتماعية:** إن توفير الظروف الملائمة و الإمكانيات المتاحة لمزاولة العمل بهدف الحصول على فرصة العمل بشكل كامل، و حرية اختيار المهنة (التي يجب ألا تتعارض مع [أحكام] الإسلام و المصالح العامة و حقوق الآخرين)، و التمتع بالضمان الاجتماعي و الخدمات الصحية و العناية الطبية، و التمتع بالتعليم و التربية و المسكن الملائم، و القضاء على الفقر و المحرومية، و [احترام] الملكية الناتجة عما هو مشروع من شغل و عمل، و الحفاظ على البيئة كمطلب عام ... كل ذلك من الحقوق التي يجب أن يتمتع بها الجميع.

٧. **حق التمتع بالأمن:** كل أبناء البشر لهم الحق في التمتع بالأمن و لا يحق لأحد حرمان الآخرين من الأمن. و هذا الأمن يشمل الجانبين الفردي و الجماعي، كما يشمل النواحي المادية و الحياتية و الحريات السياسية و الاجتماعية و الثقافية مما توفره السلطة الحاكمة.

٨. **حق التمتع بالحرية وفقا لأحكام القانون:** إن وجود الحريات المشروعة في إطار القوانين، من القيم المعترف بها في نطاق حقوق الإنسان. الجمهورية الإسلامية الإيرانية ، تُعتبر الحرية و الاستقلال و وحدة و سلامة أراضي الدولة كمبادئ لا تتجزأ، فلا يجوز تجاهل أي من هذه المبادئ لحساب مبادئ أخرى. إن التمتع بالحرية و حمايتها في كل مجتمع يتوقف على الالتزام بالقوانين و المسؤوليات الاجتماعية و الاحترام المتبادل. و في هذا الخصوص، يحظر التفتيش عن معتقدات الشخص و لا يجوز التعرض لأحد أو مساءلته لمجرد وجود معتقد لديه. المنشورات و الصحافة تتمتع بالحرية في نشر أي موضوع و ذلك في إطار الحدود المنصوص عليها في القانون مع مراعاة حقوق الآخرين. الأحزاب و الجمعيات و التجمعات السياسية و المهنية و الجمعيات الإسلامية أو الأقليات الدينية المعترف بها تتمتع بالحرية

مع التزامها بمبادئ الاستقلال و الحرية و الوحدة الوطنية و المعايير الإسلامية، و لايجوز منع أحد من المشاركة فيها أو إرغامه على المشاركة في أي منها.

٩. **التكثُر الثقافي:** احترام الفوارق الموجودة و الاعتراف بالتكثُر الثقافي يضمن ثقافة السلام و حقوق الإنسان في كل أرجاء العالم.

١٥. **الأسرة باعتبارها الوحدة الأساسية المكوّنة للمجتمع:** تُعتبر الأسرة العامل الممهّد لشعور الفرد بالسكينة و الاطمئنان و تسامي المجتمع. و تُعتبر حمايتها و الحفاظ عليها من القيم السامية. بحسب التعاليم الإسلامية، تشكل الأسرة مركزا لتكوين الهوية الإنسانية و تؤدي الدور الرئيسي في تنمية/ و الارتقاء بمستوى/ القيم الإسلامية و الإلهية. و المجتمع الآمن المثالي الملتزم بالقيم الأخلاقية الرفيعة إنما تتحقق بفضل وجود أسر متينة البنیان مؤمنة بالقيم الروحية. و بما أن الأسرة تشكل اللبنة الأساس لبنية المجتمع، فمن الواجب أن تساعد كل القوانين و الأنظمة و الخطط ذات الصلة على تسهيل عملية تكوين الأسرة (زواج المرأة و الرجل) و الحفاظ على قدسيّتها و متانة العلاقات الأسرية على ركيزة من الحقوق و الأخلاقيات.

١١. **نشر العدالة:** نشر العدالة و الترويج لها بشكل شامل، يمهد الطريق للتطور الاجتماعي و التسامي الإنساني. و العمل على نشر العدالة و الحفاظ عليها في جميع الحقول الاقتصادية و الاجتماعية و السياسية و الثقافية من القيم المتميزة بالأهمية في مجال حقوق الإنسان.

القيم التي تحكم وثيقة رؤية الجمهورية الإسلامية الإيرانية لحقوق الإنسان

الرؤية

وظيفة كل مؤسسة، تؤدي دور الدليل الموجّه لتلك المؤسسة و تحدد نطاق عملها و نشاطها. و في إطار وظيفة محددة يمكن أن تتابع المؤسسة رؤى مختلفة و اتجاهات شتى. و يجب اختيار الرؤية (الموقع المستقبلي المنشود) وفقاً للمميزات الخاصة بالمؤسسة (بما فيها مكامن القوة و الضعف فيها و مؤهلاتها المحورية) و كذلك الظروف التي تحكم بيئة المؤسسة (بما فيها الفرص و التهديدات البيئية). و لهذا السبب، ستكون الرؤية فريدة في نوعها إذا ما تم رسمها و تخطيطها بشكل سليم.

نص رؤية الجمهورية الإسلامية الإيرانية لحقوق الإنسان

إن الجمهورية الإسلامية الإيرانية في رؤية آفاق عام ١٤٠٥هـ [ش = 1448 هـ ق] هي دولة متميزة بخصوصياتها الثقافية - الدينية - التاريخية المستندة إلى المبادئ الأخلاقية و إلى القيم الإسلامية و الوطنية و الثورية، و إنها قد أكدت دوما على سيادة الشعب [الديمقراطية] الدينية و العدالة الاجتماعية و الحريات المشروعة و صون كرامة أبناء الإنسان و حقوقهم، و هي تتمتع بالأمن القضائي و الاجتماعي، و تحظى و لاتزال بمكانة ممتازة رائدة في تطوير المفاهيم الملهمة لحقوق الإنسان على الصعيدين الإقليمي و الدولي. إن الجمهورية الإسلامية الإيرانية ستحمل راية نشر العدالة و تكوّن القواعد المعيارية في مجال حقوق الإنسان بالاتكال على القدرة الإلهية اللانهائية و بالعمل على إحياء الثقافة و إقامة الحضارة الإسلامية الإيرانية الحديثة من خلال الاستعانة بالمواطنين المثقفين الصالحين الذين تربّوا في مدرسة الإسلام و الثورة.

بيان الوظيفة

تؤكد لجنة حقوق الإنسان على ضرورة احترام كرامة و حقوق أبناء الإنسان، و ذلك بناء على المبادئ الدينية و القيم الوطنية و قيم الدولية (المعترف بها من قبل الجميع) و استنادا إلى القرآن الكريم (بما فيه الآية الكريمة: "و لقد كرمنا بني آدم و حملناهم في البر و البحر و رزقناهم من الطيبات و فضلناهم على كثير ممن خلقنا تفضيلا") و سنة سيدنا النبي الأكرم (صلى الله عليه و آله و سلم). و على هذا الأساس، عندما تتعرض الكرامة الإنسانية للمساس على الصعيد الوطني أو الدولي، تبذل اللجنة مساعيها لمواجهة ذلك و التوعية بشأنه. و من وظائف لجنة حقوق الإنسان، إحياء و نشر حقوق الإنسان الإسلامية، و إيضاح ما تعاني منه حقوق الإنسان المبنية على الليبرالية من نقائص و مكامن ضعف في الجانبين النظري و التطبيقي، و لعب الدور في الكشف عن حالات انتهاك حقوق الإنسان فيما يخص المسلمين و المستضعفين و متابعتها، و استيفاء حقوق الشعب الإيراني و المواطنين الإيرانيين لدى الجهات المعنية بحقوق الإنسان و جعل انتهاكها مكلفا، المراقبة و المتابعة لاستيفاء حقوق المواطنين داخل البلاد، و التخطيط للحوارات الخاصة بحقوق الإنسان مع الدول و الارتقاء بمستوى هذه الحوارات و جدولة أولوياتها، و التخطيط للتعامل مع المؤسسات و المنظمات الدولية المعنية بحقوق الإنسان، و تعزيز الدبلوماسية العامة و دعم المجموعات و المنظمات غير الحكومية ذات الصلة و إبراز مكتسبات الجمهورية الإسلامية الإيرانية في مجال حقوق الإنسان بما فيها مهمّات لجنة

حقوق الإنسان. هذه اللجنة تردّ - عند الضرورة و في حدود وسعها و مقدورها - على الشبهات و الإشكاليات المتعلقة بحقوق الإنسان، و في هذا الصدد تقوم بإعداد تقارير دقيقة عن الأحداث و سير العمليات. كما أنه من خلال الاستعانة بالتقنيات الحديثة و المهارة و ذوي العلم و التخصص من غيرالحكوميين، تحاول لجنة حقوق الإنسان - بصفتها الجهة المراقبة - أن تحدّد العقبات التي تعترض طريق استيفاء حقوق الناس و تجعل هذه العقبات قابلة للدراسة و التقدير، و تعمل على تحقيق الاستدامة في التنمية و التطوير و العدالة و الإنصاف. و أهم مميزات هذه اللجنة يتمثل في مطابقة عمل المنقّذين مع الأنظمة و القوانين الجارية التي تؤكّد حقوق أبناء الناس. حيث إن انطباق الرأي العام عن أداء المنقّذين و رد فعل لجنة حقوق الإنسان تجاهه يتميزان بأهمية بالغة. و تؤدي لجنة حقوق الإنسان دورها بشكل محايد و بأسلوب مهني في أي عملية تحكيم أو نقد لأداء الأشخاص الطبيعيين و الاعتباريين في داخل البلاد و خارجها.

مبادئ و تعاليم الاستراتيجية

إن التوجه الذي تعتمده الجمهورية الإسلامية الإيرانية في حقوق الإنسان استلهاما من القيم الدينية و الأخلاقية و الوطنية، يمثّل نظرة استراتيجية. تنص المادة ١٥٢ من الدستور، على أن رفض أي محاولة لفرض الهيمنة و الخضوع للهيمنة و الحفاظ على الاستقلال الشامل و سلامة أراضي الدولة و الدفاع عن حقوق كل المسلمين و اتخاذ موقف عدم الانحياز إزاء قوى الهيمنة في العلاقات السلمية المتبادلة مع الدول غير المتحاربة، كل ذلك من الاستراتيجيات المبدئية و الرئيسية للجمهورية الإسلامية الإيرانية. كما أن المادة ١٥٤ من الدستور تنص على أن سعادة الإنسان في المجتمع البشري برّمته هي الهدف السامي للسياسة الخارجية و تعتبر حاكمية الحق و العدالة من حق شعوب العالم كافة. و بموجب البند السادس عشر من المادة الثالثة [للدستور]، من واجب الحكومة الالتزام الأخوي تجاه كل المسلمين و دعم مستضعفي العالم بسخاء. كما أن التوجيهات الصادرة من سماحة القائد المعظم بصدد حقوق الإنسان تجسّد النظرة الاستراتيجية للنظام [الإسلامي القائم] في مجال حقوق الإنسان و سياسته المتبعة بشأنها. و يرى سماحته أنه [من الواجب] مراعاة حقوق الإنسان و الحق الذي قرره الله تعالى لكل فرد من أفراد البشر بشكل كامل و ذلك بالنسبة لكل الأفراد و في جميع الحالات.^٣ و من جهة أخرى، قد شجّب سماحة القائد المعظم دوما موقف الدول المدعية [بحماية حقوق الإنسان] و التي تستخدم حقوق الإنسان كأداة و تنتهك حقوق الإنسان و حرمة و كرامته، مشددا على ضرورة الدفاع عن حقوق الشعوب المسلمة و المستضعفة.

٣. كلمة سماحته في لقاء مع مسؤولي جهاز القضاء. بتاريخ ١٣/١/١٩٩٣م

١. إسلامية جوهر النظام السياسي للجمهورية الإسلامية الإيرانية
٢. كون النظام السياسي خادماً للمواطنين
٣. احترام حقوق الإنسان و حماية حقوق المواطنة
٤. احترام سيادة القانون، و الحقوق و الحريات الأساسية
٥. مشاركة شعبية عامة من قبل المواطنين في تقرير مصيرهم السياسي و الاقتصادي و الاجتماعي و الثقافي (الديمقراطية الدينية)
٦. نشر تعاليم حقوق الإنسان الإسلامية و الترويج لها
٧. الشفافية و تحمل المسؤولية في حماية حقوق الإنسان و الارتقاء بمستواها
٨. عدم التمييز على أساس العرق و اللون و اللغة و الجنس و الدين إلخ ... في مجال تمتع المواطنين بحقوقهم.
٩. الاهتمام الخاص بحقوق المرأة و الطفل و الشرائح الضعيفة في المجتمع.
١٠. المشاركة في عملية تنمية و نشر و تنفيذ القوانين و الالتزامات الخاصة بحقوق الإنسان.

أهداف الاستراتيجية

- إن وثيقة رؤية الجمهورية الإسلامية الإيرانية لحقوق الإنسان، و على ضوء الوثائق المصدر و أحكام الدستور، ترمي إلى تحقيق الأهداف التالية في مجال حقوق الإنسان:
١. تطوير السعة التي تتميز بها حقوق الإنسان و تعاليمها و التوعية بشأنها، و الارتقاء بمستوى الوعي العام للحقوق و الواجبات، و ذلك بهدف ترسيخ ثقافة الديمقراطية الدينية و احترام حقوق الإنسان
 ٢. خلق الأرضية الملائمة للعمليات و البنى الخاصة بحماية حقوق الإنسان و حقوق المواطنة و تعزيزها و تطويرها، و الاهتمام بمتابعة حالات انتهاك حقوق المواطنين
 ٣. دعم حقوق الإنسان و حقوق المواطنة عبر السياسات و القوانين و الأنظمة الوطنية
 ٤. الترويج للدعوة إلى الخير و الأمر بالمعروف و النهي عن المنكر، عملاً على تطبيق المادة ٨ من الدستور و المادة ٢٢ من إعلان حقوق الإنسان الإسلامية
 ٥. تعزيز التنسيق بين مختلف الأجهزة و المؤسسات فيما يخص النشاطات و الإجراءات المتعلقة بحقوق الإنسان
 ٦. تطوير حقوق الإنسان و الارتقاء بمستواها داخل البلاد، و بوجه خاص تأمين و مراعات و

- حماية حقوق الأقليات الدينية و لاسيما الفئات الضعيفة قليلة الدخل
٧. رصد و مراقبة حالات انتهاك حقوق الإنسان على الصعيدين المحلي و الدولي
٨. التصدي لظاهرة معاداة الإسلام و الترويج لاحتزام حقوق المسلمين في العالم
٩. التعريف بمواقف الجمهورية الإسلامية الإيرانية تجاه حقوق الإنسان و نشرها على الصعيد العالمي
١٠. ضمان تمتع المواطنين بالحقوق الأساسية و الحريات المشروعة وفقا لأحكام الدستور
١١. التعرف على المسارات التي تمس بحقوق المواطنين و الآفات الخاصة بحقوق الإنسان في الأجهزة و المؤسسات التنفيذية، و العمل على القضاء عليها
١٢. تكوين القواعد المعيارية في مجال حقوق الإنسان
١٣. تطوير الأمن القضائي العادل
١٤. تكريم المرأة و احترام مكانتها على الصعيد الوطني و الدولي
١٥. التصدي لاستخدام حقوق الإنسان كأداة و لأغراض سياسية

الستراتيجيات

- على ضوء القيم و الأصول و المبادئ و الأهداف، و تحليل العناصر البيئية، يأتي أهم استراتيجيات الجمهورية الإسلامية الإيرانية في مجال حقوق الإنسان كما يلي:
١. المراقبة و المطالبة فيما يخص وضع حقوق الإنسان داخل البلاد و خارجها
٢. تطوير حقوق الإنسان و الترويج لها و حمايتها على أساس المبادئ الإسلامية و الأنظمة و القوانين الوطنية و الالتزامات الخاصة بحقوق الإنسان
٣. بيان ما تعاني منه حقوق الإنسان المبنية على الليبرالية من مكامن الضعف في المجالين النظري و التطبيقي، و كشف و متابعة حالات انتهاك حقوق الإنسان في الدول التي تدعي بها
٤. رفع مستوى الوعي فيما يخص حقوق الإنسان، و كيفية مواجهة مصاديق انتهاكها و طرق حمايتها و الارتقاء بمستواها
٥. شرح سياسات الجمهورية الإسلامية الإيرانية في مجال حقوق الإنسان و الترويج لها على الصعيد الدولي
٦. فرض المساءلة و تحمل المسؤولية على من يعملون في مجال حماية حقوق الإنسان و الارتقاء بها و كذلك فيما يخص انتهاك حقوق الإنسان
٧. تركيز خاص على حقوق الإنسان فيما يتعلق بالأشخاص و الفئات الضعيفة المعرضة للخسارة

٨. بيان مكتسبات و إنجازات الجمهورية الإسلامية الإيرانية في مجال حقوق الإنسان على الصعيدين الوطني و الدولي

مسؤولية العاملين في هذا الحقل

١. على الأجهزة التنفيذية و المؤسسات الحكومية سواء على الصعيد الوطني أو على صعيد المحافظات، مراعاة حقوق عموم المواطنين وفقا لأحكام الدستور، و إغارة الاهتمام اللازم للترويج لحقوق المواطنة و حمايتها و دعمها.
٢. بموجب قرار المجلس الأعلى للأمن القومي الصادر بتاريخ ٢٠٠٥/١٢/٣١م، تتحمل لجنة حقوق الإنسان مسؤولية التخطيط و التوجيه و المتابعة لكل الشؤون المرتبطة بحقوق الإنسان، و ذلك بالتعاون و التنسيق مع المؤسسات و الجهات ذات الصلة. و لإنجاز هذا التخطيط سوف تستعين اللجنة بالطاقات المتاحة في الأوساط العلمية و الجامعية و البحثية و المؤسسات الحكومية و الأهلية، بما يحولها إلى المحرك الوطني في مجال النهوض بالحقوق للإنسان.
٣. إن الأحزاب و الفئات و التنظيمات و المؤسسات الأهلية إذ تلتزم احترام حقوق الأفراد و سيادة القانون، ستعمل على الترويج للتعاليم الخاصة بحقوق الإنسان و حقوق المواطنة في إطار أحكام الدستور و في نطاق النظام الأساسي الخاص لها.

التعبئة و تخصيص المصادر و الموارد

- إن تخصيص و استخدام المصادر المادية و البشرية بشكل فاعل و مؤثر، يُعدّ عاملا ضروريا في التخطيط لعملية مراقبة و تطبيق استراتيجية حقوق الإنسان.
١. ستخطط لجنة حقوق الإنسان بشكل يتيح الاستفادة من الطاقات المتاحة للأوساط العلمية و الجامعية و البحثية، و الجهات الحكومية و المؤسسات الأهلية، و ذلك إلى جانب استخدام المصادر البشرية الفاعلة و المؤثرة، بما يحوّل اللجنة إلى جهة متخصصة في مجال حقوق الإنسان.
 ٢. إن الأجهزة التنفيذية و مؤسسات الثورة الإسلامية ستبذل جهودها من أجل تخصيص الموارد اللازمة لتنفيذ هذه الاستراتيجية و ذلك في إطار الأنظمة القانونية الخاصة بالميزانية العامة للدولة. و سُبَدَل مساعٍ خاصة لغرض وضع بند مستقل ذيل لائحة الميزانية العامة للدولة خصيصا للجنة حقوق الإنسان.

آلية تنفيذ وثيقة الرؤية

١. يتم وضع خطط تنفيذية سنوية لغرض تنفيذ ما ورد في الوثيقة.
٢. أمانة لجنة حقوق الإنسان تتحمل مسؤولية تصميم و وضع الخطة التنفيذية بالتنسيق و التعاون مع الأجهزة ذات الصلة و الاستفادة من سائر الطاقات المتاحة. و سيتم إقرار الخطة التنفيذية السنوية من قبل لجنة حقوق الإنسان.

الإشراف، و التقييم و إعداد التقرير

١. إن وثيقة رؤية الجمهورية الإسلامية الإيرانية لحقوق الإنسان، تُعتبر وثيقة أساسية في طريق الارتقاء بحقوق الإنسان و حمايتها.
٢. إن لجنة حقوق الإنسان إذ تشرف على أداء سائر العاملين في مجال حماية حقوق الإنسان، تقوم بتقييم تنفيذ هذه الوثيقة و الخطط التنفيذية بالتعاون مع الأجهزة التنفيذية بما فيها دست الحكومة و السلطة القضائية و مجلس الشورى الإسلامي و كذلك المنظمات الأهلية. و سيقدم أمين لجنة حقوق الإنسان كل سنة تقريراً حول تنفيذ الوثيقة إلى لجنة حقوق الإنسان و أعضائها لغرض دراسته و اتخاذ القرارات اللازمة. كما تقوم أمانة لجنة حقوق الإنسان بوضع تقارير سنوية حول وضع حقوق الإنسان في الجمهورية الإسلامية الإيرانية، و نشرها لاطلاع العموم.
٣. بهدف مراقبة مدى التقدم الحاصل في تنفيذ الاستراتيجية و الخطط التنفيذية و المشاكل المحتملة التي تعترض الطريق، تنعقد اجتماعات شهرية في إطار مجلس التنسيق التابع للجنة حقوق الإنسان.
٤. وُضعت هذه الوثيقة الاستراتيجية لمدة خمس سنوات، و سوف يتم تحديثها على ضوء التطورات و الظروف المستجدة.

High Council for Human Rights of
the Islamic Republic of Iran

**THE HUMAN RIGHTS VISION
DOCUMENT OF
THE ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN
(2022-2026)**

**The Human Rights Vision Document of
the Islamic Republic of Iran
(2022-2026)**

Introduction

Human rights are universal and interrelated, interdependent, indivisible and inalienable to which people are entitled by virtue of being human and irrespective of nationality, ethnic origin, race, language, color, religion, and gender. Considered an ideal and a valuable achievement from the perspective of Islam, world culture and civilization, human rights are rooted in the history of religions and civilizations, including that of Iran. Numerous proofs speak of the dignity and status of human rights among Iranians. Islam, as the official religion of the Islamic Republic of Iran, has fundamental links with human rights. The Holy Quran's strong emphases, the Holy Prophet's noble teachings (peace be upon him), and the Infallible Imams (peace be upon them) oblige every human being to observe and respect human dignity and the importance and value of the individual's responsibility towards God and society in order to actively participate in the process of improving the affairs of the community while controlling his/her actions and behavior in line with the collective interests. The Islamic Republic of Iran has drawn a clear and solid framework for the protection of human rights. As a national covenant, the Constitution contains specific provisions vis-à-vis the nation's rights, which implies protecting and promoting human rights. Protecting human dignity and respecting human rights is one of the prominent policies of the Islamic Republic of Iran, as a committed member of the United Nations, and is based upon religious precepts and Islamic rationality. Protecting dignity, high human values and freedom combined with responsibility before God is one of the foundations of the Establishment of the Islamic Republic of Iran, which is emphasized under Article 2 of the Constitution. In order to realize such a goal and on the strength of Article 3 of the Constitution, the Government is obliged to exert all efforts for the following objectives:

- Ensuring political and social freedoms within the framework of the law;
- The participation of the public in determining their political, economic, social and cultural fate;

- Abolishing all forms of discrimination and providing equitable opportunities for everyone in all material and spiritual fields;
- Free education and physical training for everyone at all levels, and the facilitation and expansion of higher education;
- The planning of a correct and just economic system in accordance with Islamic criteria in order to create welfare, eliminate poverty, and abolish all forms of deprivation with respect to food, housing, work, healthcare, and the provision of social insurance; and
- Securing the multifarious rights of all citizens, both women and men, and providing fair legal protection for all, as well as the equality of all before the law.

The compilation of the Human Rights Vision Document is emblematic of the commitment and will of the Islamic Republic of Iran to support, respect and promote human rights. Moreover, the design of legal frameworks and the Establishment of relevant institutions confirm the central role of human rights in the Islamic Republic of Iran's policies, procedures, and laws. In order to achieve the goals specified in the Constitution appertaining to the rights of the nation and human rights based upon Islamic precepts and teachings, and with the coordination and cooperation of the relevant institutions, especially those which are members of the High Council for Human Rights¹, and also in consultation

1. In a meeting dated 31 December 2005, the Supreme National Security Council approved that in order to focus the activities of the Establishment in the field of human rights and optimal use of facilities and more accurate implementation of decisions, the High Council for Human Rights be formed with the following composition, and obliged all the concerned parties to cooperate and coordinate therewith: The Chief of the Judiciary as the Head of the High Council for Human Rights, the Secretary of the Council, the Attorney-General, the Chief of the Supreme Court, the Minister of Justice, the Head of the General Inspection Organization, the Head of the State Prisons Organization, the Minister of Foreign Affairs, the Minister of Intelligence, the Minister of Culture and Islamic Guidance, the Minister of the Interior, the deputies of legal and international security of the Secretariat of the Supreme National Security Council, the Commander of the Law Enforcement Command of the Islamic Republic of Iran, and two experienced lawyers or judges. As per the enactment, the duties and responsibilities of the High Council for Human Rights are to design, direct and follow up on all matters related to human rights at the domestic, foreign and international levels with the cooperation and coordination of the relevant institutions. It is noted that according to the proposal of the High Council for Human Rights (HCHR) in its meeting dated October 25, 2022, approved by the Supreme National Security Council, the following legal entities were added to the composition of the HCHR:

with non-governmental organizations and researchers, the Council has compiled the Human Rights Vision Document. The Document's most salient approach is to change the situation from event-oriented to problem-oriented. This Document was approved during the meeting of the High Council for Human Rights held on 25 October 2022.²

The Establishment of the Islamic Republic of Iran is based upon the followings:

1. Participation and religious democracy;
2. A society benefiting from fundamental rights and legitimate freedoms;
3. A society aware of its rights and promotion of a culture of respect for human rights;
4. Establishing norms in the field of human rights;
5. Establishing fair judicial security;
6. Ensuring comprehensive rights of everyone, both men and women, within the framework of law;
7. Consolidating the status of the family as the fundamental unit of society and the main center of human growth and excellence; and
8. Venerating and promoting respect for the status of women in the domestic and international arena.

Vice President for Women and Family Affairs, Head of the Broadcasting Organization, Head of the National Security and Foreign Policy Commission of the Parliament, The Chief of General Headquarter of the Armed Forces, Chief of the Intelligence Organization of the Islamic Revolutionary Guard Corps.

2. The rights and freedoms mentioned in the Document, are subject to compliance with Islamic Sharia and laws.

Concepts

Vision: It represents an image of what the Country wants to achieve in the field of human rights.

Mission Statement: It is a sentence or a phrase by which the existential philosophy of the organization is specified, and the purpose of an organization is distinguished from that of a similar one.

Purpose: As far as planning is concerned, the purpose is the end towards which planning is directed.

Strategy: It is a tool by which human rights can achieve their long-term objectives.

Strategic Planning: It is a tool that enables organizations to embark on a suitable path to continue their activity or grow and expand while knowing the environment and following it in a continuous manner. Planning means taking decisions in the present to achieve goals in the future and determining the implementation steps and mechanisms necessary to achieve the results. The realization of strategic planning requires setting more detailed objectives, developing operational plans, allocating resources, and budgeting.

Basics of Values

- 1. Inherence & Divinity of Human Rights:** According to Islamic teachings, all men are equal in nature; and, human rights are based upon the pure essence of human beings and are considered as essential values.
- 2. Human Dignity:** On the strength of divine teachings, all human beings have inherent dignity, and God has honored and made human superior to all natural beings. Such a right has been bestowed upon everyone notwithstanding religion, gender, color, race, and language.
- 3. Right to Life:** It is the first inherent right and a blessing of God, the protection of which is necessary and a religious duty. In various verses, the Holy Quran lists the essence of life as God's mercy, and

protecting oneself and others is an intellectual and moral obligation. Humans' right to life is in force from embryo formation until death. As stipulated in the Universal Islamic Declaration of Human Rights, protecting the right to life is obligatory, and deprivation of one's life without legal permission is impermissible.

4. **Right to Equality Before Law & Non-Discrimination:** All people, both men and women, are equally protected by the law and enjoy all human, political, economic, social, and cultural rights. The right to access facilities and opportunities, eliminating discrimination, and creating fair facilities for everyone in order to realize objectives and ideals and reach human and divine goals is a sheer and apparent necessity.
5. **Right to a Fair Trial:** In addition to enjoying the right to a fair trial, all people are equal before the law, which must be applied to everyone in the absence of discrimination. The presumption of innocence is a matter of principle, and no one is pronounced guilty according to the law unless the crime attributed thereto is proven in a competent court. No one can be arrested except according to the order determined by the law. The arraignment and the initiation of judicial proceedings shall be done within the legally defined times. Litigation is the indisputable right of everyone, and anyone can refer to the competent courts to file a lawsuit; no one can be prohibited from the court to which they have the right to refer according to the law. In all courts, the parties have the right to choose a lawyer. If they are unable to choose an attorney, they should be provided with the facilities to appoint a lawyer. Handing sentences to punish and execution thereof shall be only through a competent court and by virtue of the law. In this regard, according to legal criteria, it is the right of everyone to lodge an appeal against court rulings. Any torture to extract a confession or information is prohibited. Forcing a person to testify, confess or take an oath is impermissible, and such testimony, confession, or oath has no value and validity; and, the perpetrator shall be punished according to

the law. Insulting the honor and dignity of a person who has been arrested, detained, imprisoned or exiled according to the law is – in whatever form – prohibited and punishable.

6. **Enjoyment of Economic & Social Rights:** Providing working conditions and facilities for everyone in order to achieve full employment, the freedom to choose a job (it should not be against Islam and the public interest and the rights of others), enjoying social security, healthcare services, medical care and education, possessing a house commensurate with the needs, eradicating poverty and constraints, ownership resulting from a legitimate business and protecting the environment as a public demand, are all among the rights that everyone should enjoy.
7. **Right to Security:** Everyone has the right to security of person; and, no one has the right to deprive others of such a right. The right to security includes individual and collective dimensions as well as financial, life, political, social and cultural freedoms provided by the Government.
8. **Right to Freedom in Accordance with Law:** The existence of legitimate freedoms within the framework of laws is one of the accepted human rights values. Freedom, independence, unity and territorial integrity are indivisible principles in the Islamic Republic of Iran. Other principles cannot be ignored in the name of any of those mentioned hereinabove. Enjoying and maintaining freedom in any society is subject to adherence to laws, social responsibilities, and mutual respect. In this framework, the inquisition of opinions is forbidden, and no one can be molested and questioned for merely holding an opinion. Publications and the press have freedom of expression within the framework of the law and provided they respect the rights of others. Parties, political or trade associations, as well as Islamic associations, or pertaining to one of the recognized religious minorities, are permitted provided they do not violate the principles of independence, freedom, national unity, and the criteria of Islam. No one may be prevented

from participating in the aforementioned groups, or be compelled to participate therein.

- 9. Cultural Diversity:** Respecting differences as well as accepting and recognizing cultural diversity guarantee a culture of peace and human rights worldwide.
- 10. Family as Fundamental Unit of Society:** Family is considered to be the foundation of individual peace and social excellence, and protection thereof is a supreme value. The family, in Islamic teachings, is the center of human identity, which plays the primary role in the advancement and growth of human and divine values. A safe and ideal society adhering to sublime moral, humane, and human rights values will only be realized with the existence of strong and spiritual-oriented families. Since the family is the fundamental unit of the society, all laws, regulations and pertinent plans shall tend to facilitate the formation of the family (resulting from the marriage of a man and a woman), safeguard the sanctity thereof and the stability of family relations based upon the law and ethics.
- 11. Development of Justice:** Expanding and promoting comprehensive justice is the basis for social evolution and human excellence. Striving to maintain and expand justice in all economic, social, political and cultural fields is an essential human rights value.

Vision

Playing the role of a guide, the mission in an organization defines the limits of activities thereof. Within the framework of a specific mandate, the organization may follow different perspectives and paths. Choosing the vision as the optimal point of the future shall be based upon the particular characteristics of the organization – including strengths, weaknesses, and core competencies thereof – and the conditions governing the organization’s environment, which includes environmental opportunities and threats. That is why, the vision will be unique if appropriately outlined.

The Human Rights Vision Document of the Islamic Republic of Iran

Owing to its cultural, religious and historical characteristics, all of which rely upon moral principles as well as Islamic, national and Revolution values, the Islamic Republic of Iran – in the 2026 Horizon – will be a State that continues to emphasize upon religious democracy, social justice, legitimate freedoms, preservation of human dignity and the rights of people while benefiting from judicial and social security as well as a privileged and leading position in the development of inspiring concepts of human rights at the regional and international level. The Islamic Republic of Iran, while relying upon the eternal power of God Almighty, reviving the culture and establishing the new Islamic civilization of Iran, and benefiting from elevated and righteous people who have been nurtured in the School of Islam and Revolution, will become the flag-bearer for the development of justice and the norm maker in the field of human rights.

Mission Statement

Based upon religious principles, national and universally accepted international values, and on the strength of the Noble Holy Quran³ as well as the Sunnah of the Holy Prophet of Islam (peace be upon him), the High Council for Human Rights emphasizes the implementation and full respect for the dignity and rights of human beings. Accordingly, when human dignity is violated or abused at the national or international level, the High Council for Human Rights tries to take a stand and provide enlightenment.

Reviving and promoting Islamic human rights, explaining the theoretical and practical shortcomings and weaknesses of liberalism-oriented human rights, playing a role in unmasking and following up on the

3. "And We have indeed dignified the Children of Adam, carried them on land and sea, granted them good and lawful provisions, and privileged them far above many of Our creatures." (The Holy Quran, 17:70)

violations of the human rights of Muslims and the oppressed, vindicating the rights of the Iranian nation and citizens in human rights forums and increasing the cost of any violations thereof, monitoring and following up on the vindication of people's rights inside the Country, designing, promoting and prioritizing human rights dialogues with other States, designing interactions with international human rights institutions and organizations, strengthening public diplomacy, rendering support to related non-governmental groups and organizations, and presenting the human rights achievements of the Islamic Republic of Iran are among the missions assigned to the High Council for Human Rights. To the extent possible and necessary, the High Council for Human Rights responds to the doubts and ambiguities of human rights and prepares detailed reports of events and trends. Benefitting from modern technologies, knowledge, skills and knowledgeable and expert non-governmental individuals, the High Council for Human Rights – operating as a human rights watch – tries to identify, examine and measure the existing impediments to the realization of human rights and strives for the sustainability of growth and development as well as justice and fairness. The essential characteristic of the High Council for Human Rights is the adaptation of the actions of the executive bodies with the existing regulations and laws that emphasize human rights. Public opinion vis-à-vis the executives' performance and the High Council for Human Rights' reaction thereto is of paramount importance. It acts independently, impartially, and professionally in any arbitration or criticism of the performance of domestic and foreign natural and legal persons.

Strategies: Principles & Doctrine

Inspired by religious, moral and national values, the Islamic Republic of Iran's approach vis-à-vis human rights is strategic. On the strength of Article 152 of the Constitution, the foreign policy of the Islamic Republic of Iran is based upon the rejection of all forms of domination, both the exertion of it and submission to it, the preservation of the independence of the Country in all aspects and its territorial integrity, the defense of the rights of all Muslims and non-alignment with respect to the hegemonic superpowers in mutually peaceful relations with non-belligerent States. Furthermore, as per Article 154 of the Constitution, the goal and ideal of the Islamic Republic of Iran's foreign policy is human felicity throughout human society, and it considers the attainment of independence, freedom, and the rule of justice and truth to be the right of all people of the world. By virtue of Paragraph 16 of Article 3 of the Constitution, fraternal commitment to all Muslims and unsparing support to the freedom of the oppressed peoples of the world are among the duties assigned to the Government of the Islamic Republic of Iran. The Supreme Leader's human rights guidelines are emblematic of the strategic view and policies of the Establishment in the field of human rights. From this point of view, human rights and the rights that God Almighty has determined for human beings shall be fully respected for all people and in all cases.⁴ On the other hand, the Supreme Leader has consistently denounced the instrumentalization and violations of human rights, honor and dignity by the soi-disant champions of human rights and emphasized upon the need to defend the rights of Muslim and oppressed nations.

- 1. Islamic nature of the political system of the Islamic Republic of Iran;**
- 2. The political system being a servant of the people;**
- 3. Respecting human rights and maintaining citizenship rights;**
- 4. Respecting the rule of law, fundamental rights, and freedoms;**
- 5. Public participation of citizens in determining their political,**

⁴ Statement made by the Leader of the Islamic Republic of Iran during a meeting with judicial officials dated 13 January 1993.

- economic, social and cultural fate (religious democracy);
6. **Developing and promoting Islamic human rights teachings;**
 7. **Transparency and responsibility in supporting and promoting human rights;**
 8. **Non-discrimination based upon race, color, language, gender, religion, etc., in the enjoyment of rights by people;**
 9. **Paying particular attention to the rights of women and children and people in vulnerable situations;**
 10. **Participating in developing, promoting and implementing human rights laws and obligations.**

Purposes of Strategies

The Human Rights Vision Document of the Islamic Republic of Iran, while considering the governing documents and the Constitution, seeks to achieve the following goals in the field of human rights:

1. **Developing and explaining the capacity and teachings of human rights, and promoting public awareness of rights and duties to deepen the culture of religious democracy and respect for human rights;**
2. **Laying the groundwork, strengthening and developing the processes and structures for the protection of human and citizenship rights, and paying attention to the follow-up on violations of the rights of people;**
3. **Protecting human and citizenship rights in national policies, laws, and regulations;**
4. **Promoting the enjoining good and forbidding wrong in order to implement Article 8 of the Constitution and Article 22 of the Universal Islamic Declaration of Human Rights;**
5. **Strengthening coordination between different institutions regarding activities and measures related to human rights;**

6. Promoting human rights inside the Country, especially asserting, respecting and protecting the rights of religious minorities, people and those in vulnerable situations;
7. Monitoring human rights violations in the domestic and international arena;
8. Dealing with the phenomenon of anti-Islamism and promoting respect for the rights of Muslims in the world;
9. Introducing and publishing the human rights views of the Islamic Republic of Iran at the global level;
10. Guaranteeing people's enjoyment of constitutional rights and legitimate freedoms in accordance with the Constitution;
11. Identifying the processes that violate people's rights and human rights harms in executive bodies and striving to resolve them;
12. Norm marking in the field of human rights;
13. Developing fair judicial security;
14. Honoring and promoting respect for the status of women in the domestic and international arenas; and
15. Dealing with instrumentalization and politicization of human rights.

Strategies

According to the basics of values, principles, doctrine, purposes, and analysis of environmental elements, the most important human rights strategies of the Islamic Republic of Iran are enumerated as hereinuder:

1. Monitoring and making demands about the situation of human rights inside and outside the Country;
2. Developing, promoting, and protecting human rights based upon Islamic principles and foundations, national regulations and laws as well as human rights commitments;
3. Explaining the theoretical and practical weaknesses of liberalism-based human rights as well as exposing and pursuing human rights

violations in States considered so-called champions of human rights;

4. Raising awareness about human rights, how to face examples of violations thereof, and ways to support and promote such rights;
5. Explaining and promoting human rights policies of the Islamic Republic of Iran in the international arena;
6. Making stakeholders accountable and responsible in the field of protection, promotion, and violation of human rights;
7. Directing particular focus toward the human rights of vulnerable people and groups; and
8. Explaining the human rights achievements of the Islamic Republic of Iran in the national and international arenas.

Responsibility of Stakeholders

1. The executive bodies and State institutions shall respect the rights of the people in accordance with the Constitution and pay due attention to promoting, supporting, and strengthening the rights of citizens, both at the national and provincial levels;
2. As per the Enactment of the Supreme National Security Council dated 31 December 2005, the High Council for Human Rights is responsible for designing, guiding and following up on all matters related to human rights with the cooperation and coordination of the relevant institutions, and shall have to plan in such a way that – in addition to benefiting from the existing capacities in scientific, academic and research societies, government institutions and non-governmental institutes, and by using effective and efficient human resources – it will become the national drive in the field of human rights; and
3. In their activities, in addition to respecting the rights of individuals and respecting the rule of law, parties, groups, organizations, and associations shall strive to promote and expand the teachings of human and citizenship rights within the framework of the Constitution and the scope of their charters.

Mobilization & Allocation of Resources

Allocation and effective and efficient use of material and human resources is considered an essential element in planning in order to monitor and implement the human rights strategy.

1. The High Council for Human Rights will plan in such a way that – in addition to benefiting from the existing capacities in scientific, academic and research societies, government institutions and non-governmental institutes, and by using effective and efficient human resources – it will become the specialized authority in the field of human rights; and
2. The executive bodies and revolutionary institutions will try to provide the necessary resources for implementing this strategy within the framework of the Country's budget regulations. A special effort will be made to ensure that the Human Rights Headquarters receives an independent budget under the Country's annual budget.

Mechanism of Implementing Human Rights Vision Document

1. Annual implementation plans are compiled in order to implement the Document; and
2. The Secretariat of the High Council for Human Rights is tasked with designing and compiling the implementation plan through coordination and cooperation with the relevant institutions and benefiting from other capacities. The High Council for Human Rights will approve the annual executive plan.

Monitoring, Evaluation & Reporting

1. The Human Rights Vision Document of the Islamic Republic of Iran is considered a fundamental document in promoting and protecting human rights;

2. While monitoring the performance of other actors in protecting human rights, the High Council for Human Rights evaluates the implementation of the aforesaid Document and executive programs in cooperation with executive bodies, including the Administration, the Judiciary, the Islamic Consultative Assembly (Parliament) and non-governmental organizations. Once a year, the Secretary of the High Council for Human Rights will submit a report concerning the implementation of the abovenamed Document to the Council and the members thereof for review and making the necessary decisions. The Secretariat of the High Council for Human Rights will also compile and publish annual reports on the situation of human rights in the Islamic Republic of Iran for public information;
3. In order to monitor the progress and possible problems in the implementation of the strategy and executive plans, monthly meetings will be held within the framework of the Coordination Council of the High Council for Human Rights; and
4. The strategic Document in question is prepared for five years and will be updated according to developments and conditions.